

Besvarelse af 10-dages forespørgsel fra Polly Bak Dutschke (M) vedr. Sundhedsfonden

12. september 2025
Side 1 af 4

Sundhed og Omsorg har den 12. september 2025 modtaget en 10-dages forespørgsel fra Polly Bak Dutschke (M) vedr. Sundhedsfonden.

Sundhedsfonden er etableret i forbindelse med budgetforliget for 2023. Sundhedsfonden er sat i verden for at lave investeringer i sund aldring med fokus på de 65+ årige. Tanken er således at investere i at løse fremtidens velfærdsudfordringer på ældreområdet, så vi kan opretholde og udvikle området til gavn for borgerne.

Der er tale om en ny og unik konstruktion. Målet er at lave investeringer, som vurderes at have en positiv businesscase. Selvom der efterhånden foretages en del sociale investeringer i Danmark, er tilgangen stadig under opbygning og under udvikling, særligt indenfor sundheds- og ældreområdet. En del af Sundhedsfondens formål er således også at udvikle nye metoder for investeringer på området.

Målet med sundhedsfonden er dermed langsigtet og kræver derfor også en vis portion tålmodighed for at vise sin værdi og effekt. Det er samtidig en konstruktion, der er stor interesse i fra national side og fra andre kommuner, hvor samarbejdet med den nationale sociale investeringsfond bl.a. er ved at udvikle sig yderligere gennem en fælles samarbejdsaftale. Fonden og konstruktionen har derfor de kommende år et endnu større potentiale for at skabe nye vækst- og innovationsmuligheder gennem investeringer udefra i form af forskellige partnerskaber med offentlige og private aktører.

Moderaterne ønsker en status på Sundhedsfonden og beder om svar på nedenstående spørgsmål. Der ønskes svar fremlagt, så byrådet kan inddrage det i de kommende budgetforhandlinger.

Spørgsmål 1: Hvor mange midler er der pr. dags dato disponeret og anvendt af Sundhedsfonden?

Svar:

Status for Sundhedsfonden fremgår af vedlagte bilag, der er udarbejdet i juni 2025. Afsnit 7 i bilaget giver en kort status for Sundhedsfondens Økonomi.

Pr. 14. september 2025 er der anvendt 13,3 mio. kr. af Sundhedsfondens midler. Forventningen er, at der er anvendt 17,4 mio. kr. ved udgangen af 2025. I årene 2026-2028 er der disponeret yderligere 22,1 mio. kr. til allerede igangsatte indsatser. Det vil sige i alt 39,5 mio. kr. er disponeret til allerede igangsatte projekter.

Sundhed og Omsorg
Aarhus Kommune

Politik, Udvikling og Kommunikation
Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Sagsbehandlere:
Claus Linde
Katrine Dennak

Hertil kommer, at Sundhedsfonden forventer at bruge op imod 15 mio. kr. vedr. det såkaldte effektcall, der beskrives herunder. Dermed vil den samlede sum være ca. 55 mio. kr. og dermed vil ca. halvdelen af midlerne være disponeret.

Spørgsmål 2: Hvilke konkrete projekter er igangsat med midler fra fonden, og hvad er status på disse?

Svar:

De konkrete projekter og deres status fremgår af bilaget, afsnit 3 og 4.

12. september 2025
Side 2 af 4

Derudover arbejder Sundhedsfonden aktuelt med et såkaldt effektcall, hvor aktører har haft mulighed for at indsende løsningsidéer, der skaber mere helbredsrelateret livskvalitet for ældre i udsatte boligområder. Det særlige ved effektcall'et er, at leverandørerne delvist betales ud fra den effekt, de skaber. Det vurderes at være det første af denne type calls i landet på området.

Der har været meget stor interesse for at deltage. På informationsmøderne vedr. effektcallet i juni 2025 var der ca. 40 interesserede deltagere. På den baggrund modtog Sundhedsfonden 16 forskellige løsningsidéer. Løsningsidéerne kom fra både private firmaer, interesseorganisationer, civilsamfundsorganisationer og offentlige organisationer. Der var repræsenteret både små og store organisationer samt både organisationer, der arbejder nationalt og udelukkende lokalt i Aarhusområdet. I øjeblikket arbejdes på samarbejdsaftaler med tre af disse aktører.

Sundhedsfonden arbejder løbende på nye investeringer. Aktuelt er der bl.a. fokus på og dialog om:

- Mulig investering i sociale henvisninger (social prescribing) i samarbejde med Den Sociale Investeringsfond (DSI) og andre aktører
- Stomiområdet
- Samarbejde med en større kirkelig organisation om et projekt med madlavning for enlige mænd over 80, aflastningstjeneste og oplevelsesklub for pårørende
- Styrketræning for ældre
- Ernæring som muligt emne for investering

Spørgsmål 3: Vurderer rådmanden, at der samlet set er blevet investeret tilstrækkeligt i fondens levetid til at forebygge sygdom og styrke ældres sundhed?

Svar:

Sundhedsfonden bidrager til at forebygge sygdom og styrke ældres sundhed. Der er allerede positive effekter ved de første investeringer, og der er store forventninger til de nye investeringer, der er ved at blive sat i gang.

Sundhedsfonden er udtryk for en ny tilgang til effektinvesteringer, og vi bevæger os i forholdsvis uopdyrket land, hvor Aarhus viser vejen for andre kommuner. Derfor er det også vigtigt med politisk armlængde til investeringerne og Investeringsrådet. Hele konstruktion kalder derfor også på

tålmodighed. Samlet set er det vurderingen at Sundhedsfonden og Investeringsrådet er kommet godt fra start og at der nu er et godt tempo i investeringerne på området.

Der er brugt noget tid på at etablere Sundhedsfonden, men det er gjort for at sikre holdbare rammer for Sundhedsfonden, og at de rigtige investeringer foretages både fagligt og økonomisk. De investeringer, der allerede er sat i gang, bidrager bestemt til at forebygge sygdom og styrke ældres sundhed, men der er stadig masser at tage fat på.

12. september 2025
Side 3 af 4

Sundhedsfonden er efter godkendelse i byrådet nedsat med et eksternt investeringsråd. Investeringsrådet blev godkendt i juni 2024 som en uafhængig instans, for at sikre nye perspektiver på, hvordan Aarhus Kommune kan investere sig ud af velfærdsudfordringerne på ældreområdet. Investeringsrådet for Sundhedsfonden repræsenterer en bred vifte og viden indenfor investeringer og sundhedsområdet.

Investeringsrådet har efter de blev nedsat været optaget af at udarbejde principper for, hvordan de vil arbejde proaktivt for at få nye Investeringssideer ind til Sundhedsfonden, og hvordan nye investeringssideer herefter skal vurderes. Der er brugt tid i denne fase, hvor der har været fokus på, at få Investeringsrådet godt i gang og lave nogle modeller, som senere vil gøre det smidigere at få nye investeringer i gang.

Det er investeringsrådet for Sundhedsfonden, der fagligt vurderer og indstiller investeringscases til Rådmanden for Sundhed og Omsorg. Princippet om armslængde er væsentligt for fondens virke og kendes også fra Rådet om Sociale Investeringer (forankret i Borgmesterens Afdeling). Udvalget for Sundhed og Omsorg holdes løbende orienteret. Leif Vestergaard Pedersen, forperson for Investeringsrådet for Sundhedsfonden, var på besøg i udvalget for Sundhed og Omsorg i april 2025, hvor der var en konstruktiv og positiv drøftelse af Sundhedsfondens virke indtil videre.

I alle indsatser under Sundhedsfonden, måles forskellige borgerrettede indikatorer før og efter indsatsen. Det kan fx være smertefri gangdistance, som vi ved har en vigtig betydning for ældres sundhed. Derudover måles helbredsrelateret livskvalitet for alle indsatser. Helbredsrelateret livskvalitet har stor betydning for, om borgeren kan klare sig selv, og en lav livskvalitet er også forbundet med økonomiske omkostninger. Måling af effekt gør det også muligt at justere indsatserne, så Aarhus Kommune får mest muligt for pengene.

De hidtidige erfaringer med Sundhedsfonden svarer meget godt til erfaringerne med Rådet for Sociale Investeringer i Aarhus Kommune. Evalueringen af Rådet for Sociale Investeringer viste, at eksterne parter er positive overfor Aarhus Kommunes satsning på sociale effektinvesteringer. Tilsvarende har Sundhedsfonden oplevet stor interesse for at udvide de gode erfaringer fra socialområdet til sundhedsområdet. Som det også var tilfældet for Rådet for Sociale investeringer, har det taget tid at få kørt Sundhedsfonden i gang. Rådet for Sociale Investeringer blev etableret i maj 2020 efter beslutning i budgetforlig for 2018.

Spørgsmål 4: Hvilke tiltag vil rådmanden tage for at sikre, at der fremadrettet investeres mere målrettet i forebyggelse og sundhedsfremme for ældre borgere?

Svar:

Sundhedsfonden har allerede igangsat investeringer, der viser vejen på forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet. De igangsatte investeringer fokuserer bl.a. på at skabe bånd mellem sundhedsindsatser og idrætsforeninger, sikre mere lighed i sundhed, forebygge demenssygdommes udvikling og reducere risikoen for fald blandt ældre. Alt sammen eksempler på, at vi griber udfordringerne tidligere og fokuserer på at opnå borgernære effekter.

12. september 2025
Side 4 af 4

Sundhedsfonden vil derfor også fremadrettet være en væsentlig indgang til at investere målrettet i forebyggelse og sundhedsfremme. Via arbejdet med sundhedsfonden kommer der fokus på at udvikle og afprøve indsatser og måle deres effekt på borgernes sundhed og omregne effekten hos borgerne til (langsigtede økonomiske) gevinster, som kan lette presset på medarbejderne og mindske udfordringer med rekruttering i fremtiden. Det gør os i stand til at udvælge og fortsætte med de tiltag, der giver den største effekt.

Men for at håndtere den store demografiske udfordring med flere borgere og færre medarbejdere til at hjælpe, er vi nødt til at tænke indsatser i forebyggelse og sundhedsfremme mere bredt end sundhedsfonden.

Derfor suppleres investeringer i sundhedsfonden med andre mere traditionelle indsatser indenfor forebyggelse, rehabilitering og velfærdsteknologi i hele Sundhed og Omsorg.

Eksempelvis er vi i fuld gang med at etablere Velfærdsteknologiens hus, der skal gøre velfærdsteknologi endnu mere praksisnært og sikre stærkere sammenhæng mellem forskning, praksis og borgernes hverdag.

Et helt andet eksempel er, at vi arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse lokalt i boligområderne. Både ved fysisk tilstedeværelse med folkesundhedshusene, men også med fremskudte sundhedsmedarbejdere, der har deres dagligdag sammen med boligforeningerne.

Sundhedsfonden er en katalysator for partnerskaber omkring sund aldring. Effektcallet er et godt eksempel på, at vi er specifikke omkring den effekt vi ønsker og vurderer løsningsforslagene ud fra, hvor vi får mest borgerrettet effekt for pengene. Det er en tilgang, der følges yderligere i årene fremover. Her træder Sundhedsfonden nye stier til fordel for både sundheds- og ældreområdet i Aarhus og hele velfærdsområdet i Danmark.

Christian Budde
Rådmand

/ Christian Boel
Direktør